

RAZGLEDI : **RESNE ZADEVE**

Že večkrat je bilo v KT pisano o Slovenskem narodnem odboru. Resna in važna zadeva je to, a kot kažejo pisma uredniku, le še ne dovolj jasna vse m. Zato naslednje vrstice ne bodo odveč.

Po vsem, kar se je zgodilo tja po letu 1929, ko se je ustavno življenje v Jugoslaviji zaključilo, zlasti pa z revolucijo med vojno, Slovenski narodni odbor ne more biti slovensko narodno predstavništvo. Vsekakor je potreben za obstoj predstavništva izraz svobodne narodne volje. Problematičnost zastaranja takšne "volje" je predmet kritik celo pri komunistih, ko n.pr. Vsezvezna komunistična partija boljševikov ni sklicala svojega kongresa že deset let. Tem bolj torej velja takšno pravilo za demokratične institucije.

Slovenski narodni odbor pa more biti v danih okoliščinah nekakšno narodno zastopstvo v tujini. Smisel takega zastopstva je v delu. Tu pa nastaja vprašanje, če je Slovenski narodni odbor delavnosti sploh sposoben s starimi pogledi in v stari sestavi. Da svojo storilnost ne samo okrepi, ampak predvsem omogoči, bi moral pritegniti vse pozitivne emigrantske sile. Toda predpogoj za to je, da se revidirajo načelni pogledi, v katerih se pa mnogi precej razlikujemo.

Ker si sedanji Slovenski narodni odbor sam pripisuje demokratične legitimacije, kar naj bo razlog njegovega obstoja, je seveda sam kriv razumljive kritike. Verjetno do kritik namreč sploh ne bi prišlo, če bi Slovenski narodni odbor opustil misel, da je narodno predstavništvo in bi z delavnostjo dokazal, da je dobro narodno zastopstvo. Ni nam pa ušlo izpred oči dejstvo, v kako nerodni vlogi so bili nekateri člani Narodnega odbora pred zavezniki pretekla leta, kar nikakor niso ugodni pogoji za delo.

Revolucije, ki jo slovenski narod doživlja, ni mogoče zanikati. Tudi ni nastala sama od sebe, ker se na svetu samo od sebe nič ne naredi. Mogoče bo dognati vzroke revolucije, njene posledice pa lahko opazimo že danes in jih moremo predvidevati še v bodočnost.

Vse to narekuje revizijo ne samo tistih "legitimacij," ampak v prvi vrsti temeljito revizijo načelnih pogledov na političnem, socialnem in kulturnem polju. Žal pa je opaziti ravno v tem kaj malo volje. In to so glavni vzroki, da ne pride do narodnega odbora, ki bi bil moralno podprt od naroda doma in stvarno od vse emigracije, ter da ne pride do združitve vseh aktivnih sli pri tem naro-

dnem delu. Nihče ne more zahtevati, da naj vse "kar leze ino gre" brez besede podpre sedanji Narodni odbor, ko pa je to zvezano z moralno in stvarno odgovornostjo, ki se je danes bolj kot kdajkoli zavedamo. Čudne pogiede smo že slišali za "demokratizacijo" slovenskega naroda po osvoboditvi, kateri zelo odbijajo in se z njimi ne moremo strinjati. V zvezi z vsem tem tudi nastava vprašanje sokrivde za vse, kar se je dogodilo doma. Ne pada ta krivda samo na ene in kolikor na koga pada, je prvi korak k novi bodočnosti, da jo prizna. To ne zato, da bi se veselili nad ponizanjem, ampak ker je samo na čistih osnovah možno novo delo. Tega doslej še nismo doživeli.

Ni se treba bati, da je vse to specifično slovenski pojav. Tudi v drugih emigracijah ga je mogoče zaslediti, ker je v jedru to obči človeški problem današnjega sveta. V emigracijah ga je mogoče vidno opaziti pri Poljaki; kriza prihaja do izraza močno v srbski emigraciji. Celó dr. Mačku, ki je od vseh jugoslovanskih politikov imel v pogledu legitimacij najlažjo vlogo, delajo težave medvojni dogodki v lastnem narodu. Na poti srečnejše rešitve sta bolgarska in romunska emigracija, a tudi ne brez težav. Najsrečnejši videz dela čehoslovaška emigracija, ki bi se mogla sklicevati na povojne volitve—pa se izključno vendar ni.

Istih problemov se je pod Razgledi v št. 37 KT dotaknil tudi dr. M.O. in z drugimi, na slovenske in jugoslovanske prilike apliciranimi besedami, povedal isto, pred čemer stoje ali so stale vse ostale emigracije—a so nekatere stvar rešile prav sodobno.

Rešitev je predvsem v tem, da se slovenski begunci zavedamo vseh teh problemov in da smo jih voljni in odločni rešiti. Ob tako velikih problemih malo pomenijo majhni izgovori in pozivi na površno enotnost in slogo, kajti mogli bi doseči globljo.

Počasi slede Klica Triglava v obravnavanju teh problemov tudi ostali slovenski listi, ki morejo svobodno razpravljati. Gotovo na prvi mah vsi ne moremo soglašati. A če bomo potrpežljivi in če bo v nas prava dobra volja, da stvari pridemo do dna, bomo uspeli. Uspeli bomo s svobodno besedo.

I. Jenko

★ ★ ★
JAVNO MNENJE

Opustimo šale na račun SNO! — Uredniku Klica Triglava.—Imam vtis, da g. Zovič ne loči dobro bistvo obeh stvari, ki jih omenja, namreč da za KT ni še čas, za SNO pa naj bi bil.

Moj članek pod Razgledi v 31. števil. KT je bil reakcija na sklicevaje nekaterih narodnih odbornikov na narodovo odobrenje, ki da ga je SNO prejel tedaj, ko se je ustanovil in nato prevzel vladó v Ljubljani. V članku sem apeliral, naj se nihče ne sklicuje na narodovo odobrenje (bilo je mišljeno večinsko), ko pa so v emigraciji in doma ljudje, ki poznajo ozadje tega "odobrenja" in prevzema oblasti. Gotovo poznavalcem tega samo bivanje v inozemstvu brani, da bi nerodne stvari iznašali pred javnost. Toda to se more zgoditi kasneje. Tedaj pa zna biti komu nerodno. Zato je bil moj članek dobrohotno opozorilo, naj bodo ljudje iz SNO previdnejši v svojih besedah.

A g. Zovič dela napako v temle: bivanje v tujini brani iznašanje stvari pred javnost, za kar niti čas niti kraj ni primeren! Zelo primeren pa je čas, da SNO, "ki združuje v svojih rokah pravice suverena in najvišje upravne oblasti" (glej Izjavo 1944), kaj več naredi, kot je doslej. Če vse druge emigracije in odbori vsaj toliko migajo, da je opaziti njihovo delo, da o njih svetovni tisk piše in razpravlja, bi to smel in mogel tudi SNO. To pa sme vsak emigrant ugotoviti in to nima prav nobene zveze z mojo odklonitvijo iznašanja stvari pred javnost, s KT in njegovim "časom." S.

In še en dopis pod gornjim naslovom.—Sploštevani gospod urednik! . . . G. Zovič (pismo v št. 41. KT) je morda kdaj utegnil pogledati v ameriške časopise ter je opazil šale celo na račun predsednika Trumana, tako kot v angleških redno

opažam šale tako o Attleeju kot Churchill in drugih. Ali se mu je zato zazdelo, da bo Združenih držav konec?

Zakaj bi bile politične šale pri Slovencih tako neumestne? Ali smo Slovenci tako šibkega zdravja, da niti zdravega humorja ne prenesemo? Menda vendar g. Zovič ne obrača oči tja proti vzhodu, kjer se smeh prav lahko plača z glavo? Š.T.

★ ★ ★

TRST IN SLOVENIJA

(zanimivo predavanje v Madridu)

Pred kratkim je bilo na sedežu najvišje španske znanstvene ustanove "Consejo Superior de Investigaciones Cientificas" v Madridu zanimivo predavanje z naslovom "Trst in Slovenija." Predavatelj g. Koren France ki bo v kratkem zagovarjal doktorsko tezo o internacionalizaciji Trsta, je na kratko podal zgodovinsko povezanost med Slovenijo in Trstom kot dvema enotama, ki sta bili politično in pa še zlasti gospodarsko vseskozi povezani v eno samo.

Predavatelj, ki so ga poslušalci lepo pozdravili, je svoje izvajanje znanstveno podprl s številnimi citati in izjavami vplivnih političnih mož in še zlasti Italijanov, ki so vkljub neobjektivnemu gledanju na razmere in položaj v Trstu vendar prišli do zaključka, da je Trst zanje tuja zemlja. Zgodovinska povezanost, in to bi bil nekak izvleček in zaključek zanimivega predavanja, pa nujno zahteva, ne samo, da se prelomi tradicija in loči Trst od svojega slovenskega zaledja, pač pa da se povezanost, ki je nekoč obstojala in se organsko razvijala na obeh straneh, danes še poveča in dobi svojo pravno, to je državno obliko: Slovensko državo s Trstom.

Teza gotovo ni mogla biti po volji italijanskim poslušalcem, ki so se celo javili k debati, vendar niso želi nobenega priznanja, ker so se opirali samo na svoj nacionalni čut ali sentiment, če nam mogoče ta beseda more povedati kaj več, medtem ko je predavatelj z bogatim dokumentiranjem in prepričevalnostjo zares navdušil vse poslušalce.

Vsak komentar k predavanju bi bil odveč, lahko samo pozdravimo dejstvo, da na kakršen koli način postanejo znane v svetu naše želje in zahteve po združitvi vsega slovenskega ozemlja s Trstom v samostojno državno skupnost. —lč

v

KONCESIJE ZA POMOC

Dr. Bogumil Vošnjak, biv. jugoslovanski minister in eden izmed najagilnejših Slovencev med in po prvi svetovni vojni, je poslal uredniku "New York Times"-a sledeče pismo, ki ga je omenjeni list priobčil 8. marca t.l.:

"V svojem odkritem članku o Jugoslaviji se Anne O'Hare McCormick (slovita ameriška novinarka—op. ur. KT) ni dotaknila vprašanja, ki predstavlja za Jugoslovane problem življenja ali smrti. To je problem civilnih svoboščin v Jugoslaviji.

Državni tajnik Dean Acheson je dejal v svoji izjavi 25. februarja: "Izgleda, da komunisti ne razumejo naše skrbi za pravice poedinca . . . Toda s tem se brigamo za osnove človečanskega in političnega reda (vedenja). Namen te vlade je povečati spoštovanje človekovih pravic. "Ta Achesonova izjava se je tikala samo "gotovih dežel Vzhodne Evrope, posebno Bolgarije in Romunije." Toda prav gotovo zasluži tudi 16 milijonov Jugoslovancev, ki so se borili na strani Amerike isto blagodatno zapadno-demokratske svobode.

Tito je dal leta 1944 svečana jamstva zapadnim silam, da bo zagotovil pravo demokracijo in njegova sveta dolžnost je, da se teh jamstev drži, zlasti še, ako meni dobiti pomoč Združenih držav.

G. Acheson je v pismu nanašajočem se na Španijo dejal 25. januarja, da se "Združene države še nadalje trudijo prepričati špansko vlado, da podvzame korake v cilju vzpostave demokratske vladavine, ki nudi najboljše upanje za gojitev osnovnih človeških pravic in temeljne svobode v Španiji." Ako to velja za Španijo, zakaj ne bi veljalo tudi za Jugoslavijo?

"The New York Times" ima prav, ko pravi v svojem naslovu: "Jugoslavija Jugoslovancem." Toda jugoslovanske množice niso komunistične.

One prezirajo komunizem, ki jim ga je vsilila nestrpna totalitarna diktatura. Najboljši dokaz je je sledeč: Odkar je začela teči z Zapada pomoč v Jugoslavijo, se je nadaljevala in še celo pospešila brezobzirna kolektivizacija kmečkih posestev. In kakšna je reakcija na to? Kmet je zakopal v zemljo mejnike, ki naj izpričajo njegovo posest, ko se vrne svoboda.

Tito je izjavil, da se predvojni voditelji jugoslovanskih strank ne smejo vrniti nazaj. Ako je Jugoslavija res komunizirana in ako večina jugoslovanskih narodov res želi totalitarno Jugoslavijo, čemu se potem boji dati bistveno domačinsko pravico, da se je možno zoprvstaviti njegovi vladi potom akcije organiziranih političnih strank? Mogoče pa voditelji teh strank, ki žive danes v Združenih državah in Angliji, le niso tako brez pomena. Nek odličan francoski rek, ki je poln smisla, pravi: "Samo mrtvi se ne vrnejo."

Medtem ko ubogi Jugoslovani, bivši gospodarji dežele, ki je imela vsega dovolj in ki je bila žitnica Evrope, umirajo v svojih capah, gradi Tito "socializem" z ameriškim dolarji. Jasno je, da niti Združene države ne morejo prisiliti Tita, da postane jutri pravi demokrat za ceno ameriške pomoči, vendar pa je možno doseči gotovo omilitev njegovih surovih totalitarnih metod, namesto da se mu dopusti, da jih pojača.

Tito potrebuje Združenih držav bolj kot one njega. In če je tudi v interesu Združenih držav, da iz taktičnih razlogov pomagajo Titu proti Stalinu, je gotovo dolžnost Amerike, da doseže kar največ možnih koncesij za zatiranje jugoslovanske narode."

★ ★ ★

Ugledna ameriška revija v Filadelfiji "Current History" je v svoji septemberski in januarjski številki objavila razpravo dr. Vošnjaka "The United States and Yugoslavia." Tretji članek sledi.

★ ★ ★

PO MARIBORSKIH TRGOVINAH

pravoverna reportaža, ki jo je objavil "Slovenski poročevalec" 28. februarja 1950.

Menda si bo vsak na jasnem, najbolj pa seveda moje "sotrpinke," da mi je vsakih pet minut dragocenih. Sem namreč v službi, doma pa otroci—in nikogar, ki bi mi pomagal pri vsakdanjih gospodinjskih opravkih. Tezko je—a dosti lažje bi bilo, če bi si bili nameščenci po trgovinah na jasnem, da so oni zaradi kupcev tam in ne obratno.

Zadnjič sem bila v službi do petih popoldne. Kakor nalašč, sem si mislila, lahko bom še vzela kruh, ki sem ga bila zjutraj nesla k peku. Ko sem prišla tja, je bila pred vrati gruča žensk. Vse so gledale skozi izložbeno okno in ugibale, ali bo tovaršiča še odprla ali ne. Seveda, ura je kazala pet minut čez pet in ženske so bile zjutraj v naglici pozabile prebrati listič, na katerem je pisalo, da je pekarna odprta samo do petih. Ena izmed žensk je potrkala na okno, toda tovaršiča v pekarni je samo molče pokazala na omenjeni listič in dalje lagodno pospravljala po lokalu. Medtem se nas je nabralo zunaj enajst. Noseča žena, ki je tarnala, da čakajo doma trije otroci na kruh, se je opogumila in spet potrkala. Toda tovaršiča v pekarni se ni zmenila za prošnjo bodoče matere. Prepričale smo se, da ta večer ne bomo več dobile kruha. Ura je bila četrta na šest. Odsle smo, premišljujejo, kje si bomo sposodile kruh, medtem ko je tovaršiča v prodajalni št. 5. dokončala pričesko in jela oblačiti plašč . . .

Dobro, da povsod ni tako. Znanka mi je pravila, da so tovaršiče v pekarni na Koroški cesti bolj ustrezljive. Postrežejo ti, četudi si minuto ali dve prekasna.

V preteklem tednu se mi je zgodila nesreča; pri čevljih se mi je odtrgal podplat. Brž vzamem čevlje in jih odnesem v sprejemališče mestnega čevljarstva v Orožnovi ulici. Toda—o groza—ljudje čakajo v dvojni dolgi kači. Najmanj dve uri čakanja, si mislim, morda bo jutri bolje. Grem naslednjega dne. Razveselim se, ko nikogar ne vidim pred vrati. Tudi v lokalu je prazno. Brž ponudim tovaršiči čevlje, a ta se neprijazno zadere:

"Kaj ne veste, da sprejemamo samo ob ponedeljkih?!"

Kaj hočem, spet je bila pot zastoj. Vendar mi ne gre v glavo, kaj neki delajo druge dni v tednu. V torek je bilo namreč popolnoma prazno v lokalu.

Ni še dolgo tega, kar sem nesla nekaj otroških stvari v mestno šiviljsko podjetje v Gosposki ulici. Toda tudi tam sem imela smolo. Uslužbenka mi pojasni, da sprejemajo dvakrat na teden. Opogumim se in vprašam, kje imajo to zapisano.

"O, to pa že ves Maribor ve," se odreže uslužbenka. Kaj mi je preostalo drugega, kakor da sem se z zavitkom, ki ni bil posebno lahek, vrnila domov.

V komisijsko trgovino sem prišla v soboto, ne da bi vedela, da tega dne ne prevzemajo blaga. Menda je tovarišica videla moj klaverni obraz, pa mi je na moje veliko presenečenje dejala:

"Pa pustite tu, da ne boste še enkrat hodili. Samo po listek pridite v ponedeljek!"

Včeraj priteče k meni prijateljica Sonja:

"Prosim te, posodi mi 2.500 din!"

"Kaj pa se je vendar zgodilo?"

"Nič se ne prestraši, nič posebnega. Veš flanelaste plenice moram kupiti. (Sonja namreč ta teden pričakuje porod.) Na točke sem jih čakala do zadnjega, sedaj jih pa moram kupiti pač v prosti prodaji!"

Tudi jaz imam otroke in reči moram, da je v Mariboru slabo preskrbljeno za otroška oblačila. Od lanskega junija dalje hodim vsake tri tedne spraševat v otroško trgovino v Gosposki ulici za hlačke, majčke in žabice, a do danes nisem imela

te sreče, da bi karkoli dobila. (Žene tožijo, da nimajo te dni v trgovini razen stekleničk prav ničesar za otroke.) Majčke sem sicer dobila v prosti prodaji, po spodnje hlačke pa bo treba v Ljubljano — menda jih imajo tam dovolj.

Pa še nekaj o izložbah. Dva meseca hodim vsak dan po Koroski ulici in gledam, če se bo morda le kaj spremenilo v izložbi splosnega čevljarstva Franca Petka. Tam namrec kraljuje za zapraseni stekleni polici škatlica kreme za čevlje z napisom: "Pribor od strank." Ob obeh straneh krasijo izložbo zaprasane zastavice — menda še lanskega prvega maja.

V mestnem šiviljskem podjetju v Gosposki ulici menda mislijo, da je izložba najlepša, če je prazna. V treh ogromnih izložbenih oknih namreč samotarita dva napisa: "Šivilja za moško perilo" in "Šivilja za žensko perilo."

Pravcato skladišče prahu lahko vidiš v izložbi Simiča Gustava v Slovenski ulici, kjer komaj razločiš razstavljene predmete.

Vendar ni povsod v Mariboru tako. V poslovalnici "Hrane" na Koroški cesti večkrat menjajo izložbo in jo znajo okusno opremiti. Prav tako se "Manufaktura" na Glavnem trgu lahko ponaša z lepimi izložbami, pa tudi z vljudno in dobro postrežbo kljub mrzlemu in neprijaznemu lokalu. Razveseliš se dobre postrežbe v prodajalni čevljev "Triglav," medtem ko slovi po hitri postrežbi Potrošniška zadruga v ulici 10. oktobra.

NEMCIJA V POVOJNI EVROPI

Angleška vlada je sedaj sledila zgledu Amerike in nadomestila gen. Robertsona s civilnim komisarjem za zasedeno Nemčijo. V zvezi s poročili o vlogi Nemčije v zapadni Evropi, podaja naš dopisnik nekaj podatkov, ki nam bodo sliko položaja se bolje predočili.

"DER BLONDE HITLER"

Politična situacija v Nemčiji je bila do volitev diktirana od priprav posameznih strank. Kakor je več ali manj znano, obstojata v Nemčiji dve veliki stranki (združena CSU-CDU — Christlich Soziale Union in Cristlich Demokratische Union, ter SPD — Sozialistische Partei Deutschlands) ter več manjših strank, med katerimi so najvažnejše FDP (Freie Demokratische Partei — liberalci, vendar ne v našem pomenu besede, torej povsem gospodarski liberalci), BP (Bayernpartei), partikularistična bavarska stranka, ki zahteva strogo federacijo, DP (Deutsche Partei), desničarska stranka, ki je ne bi mogel točno obeležiti, WAV (Wirtschaftliche Aufbau Vereinigung), katere predsednik Loritz Alfred je dvignil že dovolj prahu. Med vojno je bil baje agent ameriške obveščevalne službe (morda tudi francoske), kar pa sam zanika. Bil je zaprt zaradi tihotapljenja bencina in zaradi posesti ameriških dolarjev. Še več prahu pa je dvignila njegova obtožba kaznilnice, kjer je bil zaprt, da je bil namreč tam maltretiran, psovan, itd. Zaradi tega je državno tožilstvo dvignilo proti njemu obtožbo zaradi klevetanja, ki so jo tradicionalne nemške stranke napihvale, da bi ga pred volitvami onemogočile. Kakršnekoli so namreč simpatije za Loritza, eno je treba priznati, da so namreč nemške stranke prav takšne kot naše in so se poslužile tudi prav podobnih metod, da bi onemogočile svoje nasprotnike. Toda Loritz je bil kot predsednik deželne liste WAV izvoljen v bonnski parlament, čeprav je kot posameznik v svojem volilnem okrožju propadel. Zaradi imunitete pa je bil sedaj proces proti njemu dokončno odstavljen z dnevnega reda. Njegova stranka je ekstremsno desničarska in mnogi se boje, da bi šla po isti poti kot NSDAP. Mnogi ga imenujejo "der Blonde Hitler." Mož mora biti res precejšen demagog. Obljube kar frčijo, predvsem pa obljube Nemcem, ki so bili od koderkoli pregnani. Njim se ima tudi zahvaliti za precejšnje glasov. Kar se tiče demagogije, pa so jo uporabljale vse stranke.

PROPAGANDA

Treba je bilo samo čitati izjave vodilnih funkcionarjev ene ali druge stranke. Uporabljali so skoraj iste besede, da so se med seboj zbadali, toda pošteno. Borba se je vodila predvsem med CSU-CDU in SPD.

CSU-CDU odgovarja naši Ljudski stranki. Tu moram omeniti, da so nemški škofje objavili pismo, v katerem naročajo nemških katolikom, da naj volijo CSU-CDU. Tudi s prižnice je bilo razširjeno precej propagande za CSU-CDU, pravijo socialisti. To je povsem verjetno, saj je bilo isto v Italiji in Avstriji, kjer se katoliške venomer opominja, da naj volijo "katoliško."

Ameriška oblast je podpirala CSU-CDU, angleška pa SPD. Vendar je menda angleška demontažna politika ustvarila precej nezadovoljstva in se je predsednik SPD Schumacher odločno izjavil proti demontaži. SPD je morala tu izgubiti nekaj glasov.

Francozi so po vsej verjetnosti podpirali Bayernpartei, ker se bori za popolno autonomijo, ce ne za odcepitev. To godi Francozom, ki bi radi Nemčijo iz strahu čim bolj decentralizirali.

Vse stranke, razen komunistične, so poudarjale, da vzhodna meja Oder-Neisse Linie ni dokončna, da predstavlja enostransko odločitev in da bo treba revizije. Vse stranke pa zahtevajo takojšnjo ustavitev demontaže in zopetno priključitev Saara, ki je padel v roke tujim kapitalistom, kot pravijo.

Volilni boj je bil hud. Tu so Nemci pokazali, da niso demokrati v pravem pomenu besede, temveč, da bodo to morda postali. V glavnem pa kakor povsod: spopad med socialisti in krščansko stranko. Po volitvah je boj poneiral. Sedaj se sicer dajejo v parlamentu, toda to je na parketu. Opozicija SPD je močna. Tudi bodo socialisti poskusili vse, da pridejo pri prihodnjih volitvah na vlado. Njihov šef Schumacher je zelo energičen človek, vendar mislim, da je kakor vsi kolektivisti prevelik teoretik. Ni rešitev v kapitalizmu ali socializmu, temveč v tretjem sistemu, ki bo dal koncesije človeški pameti in praktičnim problemom, ne pa teoriji in ideologiji.

NACISTIČNO STRAŠILO

Inozemstvo je sicer takoj po volitvah izrazilo zadovoljstvo nad spontano izkazano demokratično voljo nemškega naroda, toda že kmalu po tem so v tujem tisku, torej nenemškem, nastopile vesti, ki so trdovratno govorile o vstajajočem nemškem nacionalizmu. Okupacijske čete oz. oblasti, predvsem ameriške (o angleških to ne drži toliko, še manj o francoskih) so začele prepuščati Nemcem preveč oblasti v notranjem življenju Nemčije. Če začno potem Nemci dvigati glave, kar bi bilo pri malo doslednejši zavezniški politiki nemogoče, je pa krik velik.

Popolnoma jasno je, da v štirih letih ni mogoče prevzgojiti Nemce v demokrate par excellence, ker nacizem ni obstojal v Nemčiji slučajno, temveč je več ali manj odgovarjal mentaliteti nemškega naroda. Šele med vojno so posamezne plasti nemškega naroda močneje čutile pest Gestapa, ko so izginjali ljudje, ki so se kakorkoli izrazili proti nacizmu ali proti vojni, ali ko so deportirali Jude.

Zavezniška politika v Nemčiji je uspela v tem, da je Nemcem vrnila gospodarsko stabilnost. Toda politično jih je prekmalu izpustila iz rok. Še bolj mučno deluje potem zavezniška kontrola, ko kakor deus ex machina posega v posamezne čisto nemške

ukrepe nemških oblasti. Tako se nacionalizem še bolj budi. Sovjetske oblasti pa sploh udarjajo samo na nacionalistične in šovinistične strune in je njihova politika poglavje zase.

Posamezni govorniki strank so mestoma napeli nacionalistične strune. Povsod je grmel klic po ustavitvi demontaže objektov, ki so služili v vojne svrhe, kar je posebno ranilo Angleže. Tudi po vzhodni meji so vsi jokali razen komunistov. Po mojem mnenju je vzhodna meja tudi res krivična, ker daje Poljski docela nemško ozemlje. Na ta način se ne rešuje sporov, temveč ustvarja nove resentimente. Poleg vsega pa poskušajo povleči Nemci še kapital iz sporov med Vzhodom in Zápdom, ker se zavedajo svojega pomena, kot najmočnejši narod v Evropi.

Nič se ne da pomagati, nemški narod je precej sposoben, v gospodarstvu in organizaciji. V politiki so seveda kot novorojenčki, čeprav se precej ljudi, predvsem okrog nekaterih časopisov, trudi, da bi bili demokrati in objektivno priznali preteklo zmoto. Vsi pa kaj radi pozabljajo, kaj so Nemci prizadejali Evropi in svetu med vojno. Posebno radi pozabljajo, če so bili nemški ukrepi naperjeni proti Slovanom. Sicer sem tudi jaz pristaš načela, da je treba pozabiti, kar je bilo in začeti znova, toda vse ima svoje meje, posebno pa še, če nekdo hoče iz takega "pozabljenja" kovati kapital. In to počno Nemci in sicer vsi brez razlike. Ne bom rekel, da je "nacistični duh" še močan v nemškem narodu. Narod kot tak se ne zanima toliko za politiko, kot hoče dobro živeti. Toda tudi zanj se pojavijo politični problemi—pri želodcu. Moram pa reči, da nisem nikjer opazil kakih masovnih "demokratskih gibanj." Menim, da je med študenti še kar precej nacionalistično zadržih elementov. Sicer je pa res, da lahko spravijo mase v pogon šele demagoški, neskropulozni pozivi in da se brez njih mase ne bodo zganile, torej tudi ne padle avtomatično v kak novi nacizem. Nemci so pač taki, da se puste radi voditi in jim zato

★ ★ ★

KRATKE VESTI

LONDON.—G. Attlee je odbil predlog, da se komunistični stranki zabrani delovanje.—V teku preteklih dveh let je bilo vrženih iz službe 48 visokih državnih uradnikov iz varnostnih razlogov. Eden je bil fašist, 25 je bilo komunističnih sopotnikov in 22 članov KP.

Angleška vlada pripravlja določbo, po kateri ne bo mogel noben diplomat iz dežel za Železno zavezo potovati brez dovoljenja dlje kot 30 milj od Londona. To je odgovor na podobne ukrepe sovjetske vlade in njenih satelitov.

WASHINGTON.—Zun. minister Acheson je v svoji izjavi o ameriški politiki na Daljnem Vzhodu opozoril komuniste, da Amerika ne bo mirno gledala njihov prodor preko kitajske meje. "Ameriški narod bo ostal prijatelj kitajskega naroda, ki je padel pod sovjetsko nadoblast," je dejal Acheson.

BEOGRAD.—Volitve so izpadle po načrtu. Za ljudsko fronto je glasovalo 90-99% volilcev. Zapadni komentatorji trdijo, da je to znak, da narod odobrava Titovo politiko neodvisnosti od Moskve. Protikandidatov ni bilo.

RIM.—Italijanska vlada pripravlja zaplenitev nekaterih veleposestev, ki jih namrava razdeliti med poljedeljske delavce. Prvotni ukrepi, ki so bili podvzeti sporazumno z lastniki, niso bili uspešni in komunisti so zlahka zrevolucionirali poljedeljske delavce, da so si zemljo prilastili in ustvarili "zadruge." Takih zadrug je že preko 1.000 in se je zato vlada odločila, da odločno poseže vmes ter vzame zemljo tako veleposestnikom kot samozvanim zadrugam. Vlada je v pričakovanju neredov prepovedala vse javne shode in sprevide.

"SLOVENSKA KNJIGA" obvešča vse svoje bralce, da naročajo odslej knjige na naslov: "KLIC TRIGLAVA" (Slov. knjiga), Miners Hostel, Two Gates, Tamworth, Staffs.—Isti naslov velja tudi za dopise za "Književni Vestnik," katerega 5. številka bo izšla s prihodnjim KT.

manjka lastne iniciative. Prav zaradi tega pa bi bila pojava kakšne "fuhrerske" figure lahko zelo nevarna kljub štiriletnemu prevzgojevanju.

"VOLKS" V SOVJETSKI ZONI

V sovjetski zoni je vstopilo v SED (Socialistische Einheitspartei Deutschlands), v resnici komunistično stranko, mnogo bivših nacistov. V vodstvu SED se nahajajo tudi trije bivši generali nemške vojske. Nemška "ljudska policija" šteje 400.000 mož, povečati pa jo mislijo na 700.000. Oborožena je z najmodernejšim orožjem. Mnogo se govori o uporabi te policije proti Titu. Vsekakor bo držalo, da so nekaj brigad te policije poslali Sovjeti tudi v Romunijo, da bi jo kasneje vrgli v Albanijo in proti grškim vladnim četam. Ker te prilike pač sedaj ne bo, bo morda prišla vpoštev za Tita. Jesenskih manevrov madžarskih, romunskih in sovjetskih čet ob jugoslovanski meji na Madžarskem so se baje udeležili tudi ti nemški "Volkspolicisti."

Vzhodno-nemška vlada stalno propagira "združeno Nemčijo," ne toliko zaradi Nemcev kot zaradi komunistične celotne Nemčije, s čimer bi dobili Sovjeti odločilne pozicije Evrope v svoje roke.

NEMČIJA V ZAPADNI SFERI

Po drugi strani pa je dejal general De Gaulle, da je možno zadržati sovjetski naval edino z Nemčijo. Tudi g. Winston Churchill je imel pred kratkim nekaj podobnega v mislih v angleškem parlamentu.

To je točno, vendar bi bilo treba videti, če se Nemci sploh hočejo boriti. Politiki so proti, bivši generali pa za. Eni namreč pravijo, da je bolje spustiti Sovjete brez borbe v Nemčijo, ker jo bodo itak preplavili, kot pa boriti se in se izpostaviti nevarnosti deportacije v Sibirijo.

Argumentacija je dokaj logična, ako mislijo zavezniki braniti Evropo šele za Renom. Nemška udeležba pri obrambi Evrope bi bila v takem slučaju čista žrtev.

★ ★ ★

VELIKONOČNA CESTITKA SLOVENSКИH ŠTUDENTOV

Graz, 22.3.1950. — Uredništvu in upravi lista "Klic Triglava"!

Ko se bo pesem zmagoslavja velikonočnih zvonov razlegla širom zemlje in se bodo naša srca razveselila praznika poveličanja v novo življenje, za katero je daroval naš Odrašenik vse, kar je imel, takrat bi želeli deliti tiho radost tudi z vami Slovenci v Angliji! Prejmite naša prisrčna voščila.

Dovolite nam, da se Vam ob tej priliki najlepše zahvalimo za redno pošiljanje Vašega cenjenega lista, ki ga z veseljem čitamo.

Naše najlepše pozdrave!

Za slovenske akademike v Grazu

Jurečič Tone, predsednik
Milač Metod, tajnik

Akademikom v Grazu se najlepše zahvalujemo za čestitke z željo, da bi z uspehom nadaljevali svoje študije v svojo in narodovo korist. Zadoljne praznike! Uredništvo in Uprava KT.

ZADOVOLJNE IN BLAGOSLOVLJENE VELIKONOČNE PRAZNIKE ŽELI VSEM SLOVENCEM UREDNIŠTVO IN UPRAVA

Naslednja številka KT izide kot običajno prihodnjega petnajstega, t.j. 15. aprila.

NAROČNIKOM V TRSTU IN ITALIJI
Naročnino za KT dostavljajte odslej na naslov:
Uprava "DEMOKRACIJE" (KT)

Trieste

via S. Anastasio 1-c.

KLIC TRIGLAVA je glasilo demokratskih protikomunističnih Slovencev v emigraciji! Izhaja 15. in 30. v mesecu.

Naročnina znaša: Anglija: 24/- letno, 6/- cetrletno. Plačljivo potom Postal Orderja.

Nemcija: 12/- letno, plačljivo preko prijateljev v C.M.W.S.

USA in Kanada: 3 in pol dolarja letno. Velja za dostavo z navadno pošto

Argentina: 20 pezovov letno, plačljivo dostavljalcu. Posamezna številka 1 pezos.